

het Evangelie naar
++ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ++
JOHANNES
Ο ΛΥΤΟΛ· ΟΥΤΟC ΗΝ ΕΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟC
ΤΟΝ ΘΕΟΝ· ΠΑΝΤΑ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΕΓΕ
ΝΕΤΟ ΚΑΙ ΧΩΡΙC ΑΥΤΟΥ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΟΥΔΕΕΝ· Ο ΓΕΓΟΝΕΝ ΕΝ ΑΥΤΩ
ΖΩΗ ΗΝ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΗΝ ΤΟ ΡΩC
studie 12

11 februari 2016
Bodegraven

terugblik...

de ontmoeting met de Samaritaanse vrouw
aan de bron van Jakob:

- de vrouw is een type de tien stammen...
  - Samaria was het gebied van de tien stammen;
  - de tien stammen hoereerden (zoals de vrouw) en zijn van Godswege met een scheidbrief weggezonden;
  - ze zijn grotendeels verdwenen onder de natiën;
  - als het heil in het NT naar de natiën gaat het daarmee dus naar... de tien stammen;

terugblik...

de ontmoeting met de Samaritaanse vrouw
aan de bron van Jakob:

- de bron van Jakob is een type van...
  - het woord Gods dat aan Jakob was toevertrouwd;
  - Hem die levend water geeft – de opgewekte Christus!

Johannes 4

²⁰ Onze vaders hebben op deze berg aangebeden en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.

= de berg Gerizim, bij Sichem >

ΟΙ	ΠΑΤΕΡΕΣ	ΗΜΩΝ	ΕΝ	ΤΩ	ΟΡΕΙ	ΤΟΥΤΩ	ΠΡΟΣΕΚΥΝΗΣΑΝ
de	vaders	van-ons	in	de	berg	deze	aanbidden
-	vaderen	onze	op	-	berg	deze	hebben aangebeden

Genesis 12

⁶ En Abram trok het land door tot de plek **bij Sichem**, tot de terebint More; en de Kanaanieten waren toen in het land.

⁷ Toen verscheen de HERE aan Abram en zeide: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven.
En hij bouwde DAAR een altaar voor de HERE, die hem verschenen was.

Genesis 33

¹⁸ Jakob kwam op zijn tocht uit Paddan-aram behouden bij **de stad Sichem**, in het land Kanaan en sloeg zijn legerplaats ten oosten van de stad op;

¹⁹ hij kocht voor honderd geldstukken het stuk land waarop hij zijn tent gespannen had, van de zonen van Hemor, de vader van Sichem.

²⁰ **DAAR richtte hij een altaar op** en noemde dat:
De God van Israel is God.

Deuteronomium 11

²⁹ Wanneer nu de HERE, uw God, u gebracht zal hebben in het land, dat gij in bezit gaat nemen, dan zult gij **de zegen uitspreken op de berg Gerizzim** en de vloek op de berg Ebal;

Johannes 4

²⁰ Onze vaders hebben op deze berg aangebeden en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.

terecht! >

ΚΑΙ	ΥΜΕΙΣ	ΛΕΓΕΤΕ	ΟΤΙ	ΕΝ	ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ	ΕΣΤΙΝ
en	jullie	zeggen	dat	in	Jeruzalem	is
en	gijlieden	zegt	dat	te	Jeruzalem	is

Ο	ΤΟΠΟΣ	ΟΠΟΥ	ΠΡΟΚΥΝΕΙΝ	ΔΕΙ
de	plaats	waar-ook	te-aanbidden	het-is-bindend
de	plaats	waar	aanbidden	men moet

Psalm 78

⁶⁷ En Hij versmaadde de tent van Jozef,
en verkoos Efraims stam niet.

⁶⁸ Maar **Hij verkoos de stam van Juda**,
de **berg Sion**, die Hij liefheeft;

= de tien stammen

Johannes 4:5

Hij kwam dan in een stad van Samaria,
genaamd Sichar, dicht bij het veld,
dat Jakob **aan zijn zoon Jozef gegeven had**;
daar was de bron van Jakob.

Psalm 132

13 Want de HERE heeft **Sion verkoren**,
Hij heeft het Zich ter woning begeerd:

14 Dit is mijn rustplaats **voor immer**,
hier zal Ik wonen,
want haar heb Ik begeerd.

15 Haar voedsel zal Ik rijkelijk zegenen...

Johannes 4

²¹ Jezus zeide tot haar:
Geloof Mij, vrouw, de ure komt,
dat gij noch op deze berg,
noch te Jeruzalem de Vader zult aanbidden.

ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΗ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	ΠΙΣΤΕΥΕ	ΜΟΙ	ΓΥΝΑΙ
^l zegt	<i>tot</i> haar	de	Jezus	^l geloof!	mij	vrouw!
zeide	tot haar	-	Jezus	geloof	Mij	vrouw

ΟΤΙ	ΕΡΧΕΤΑΙ	ΩΡΑ
dat	^l komt~	uur
-	komt	de ure

Johannes 4

21 Jezus zeide tot haar:
Geloof Mij, vrouw, de ure komt,
dat gij noch op deze berg,
noch te Jeruzalem de Vader zult aanbidden.

de tempel zou verwoest worden...
Luc.21:5,6, 24; Hand.6:14

ΟΤΕ	ΟΥΤΕ	ΕΝ	ΤΩ	ΟΡΕΙ	ΤΟΥΤΩ	ΟΥΤΕ	ΕΝ
wanneer	noch	in	de	berg	deze	noch	in
dat	noch	op	-	berg	deze	noch	te

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ	ΠΡΟΚΥΝΗΣΕΤΕ	ΤΩ	ΠΑΤΡΙ
Jeruzalem	ἴjullie-zullen-aanbidden	de	Vader
Jeruzalem	gij zult aanbidden	de	Vader

Johannes 4

²² Gij aanbidt, wat gij niet weet;
wij aanbidden, wat wij weten,
want het heil is uit de Joden;

= het voorrecht van de Jood >

ΥΜΕΙΣ	ΠΡΟΚΥΝΕΙΤΕ	Ο	ΟΥΚ	ΟΙΔΑΤΕ
jullie	aanbidden	wat	niet	jullie-hebben-waargenomen
gij	aanbidt	wat	niet	gij weet

ΗΜΕΙΣ	ΠΡΟΚΥΝΟΥΜΕΝ	Ο	ΟΙΔΑΜΕΝ
wij	aanbidden	wat	wij-hebben-waargenomen
wij	aanbidden	wat	wij weten

Psalm 147

¹⁹ Hij heeft Jakob
zijn woorden bekendgemaakt,
Israël zijn inzettingen
en zijn verordeningen.

²⁰ Aldus heeft Hij
aan geen enkel volk gedaan,
en zijn verordeningen kennen zij niet.
Halleluja.

Romeinen 3

¹ Wat is dan het voorrecht van de Jood, of wat is het nut van de besnijdenis?

² Velerlei in elk opzicht.

In de eerste plaats toch dit, dat hun de woorden Gods zijn toevertrouwd.

Johannes 4

²² Gij aanbidt, wat gij niet weet;
wij aanbidden, wat wij weten,
want het heil is uit de Joden;

1. uit= vanuit > de redding komt uit Joden voort
2. de redding beperkt zich niet tot de Joden

ΟΤΙ	Η	ΚΩΤΗΡΙΑ	ΕΚ	ΤΩΝ	ΙΟΥΔΑΙΩΝ	ΕΣΤΙΝ
dat	de	redding	van-uit	de	Joden	is
want	het	heil	uit	de	Joden	is

Johannes 4

²³ maar de ure komt en is nu,
dat de waarachtige aanbidbers
de Vader aanbidden zullen
in geest en in waarheid;
want de Vader zoekt zulke aanbidbers;

aanvullende kanttekening van Johannes?

ΑΛΛΑ	ΕΡΧΕΤΑΙ	ΩΡΑ	ΚΑΙ	ΝΥΝ	ΕΣΤΙΝ
maar	komt~	uur	en	nu	is
maar	komt	de ure	en	nu	is

Johannes 4

²³ maar de ure komt en is nu,
dat de waarachtige aanbidders
de Vader aanbidden zullen
in geest en in waarheid;
want de Vader zoekt zulke aanbidders;

= in waarheid

ΑΛΛΑ ΕΡΧΕΤΑΙ ΩΡΑ ΚΑΙ ΝΥΝ ΕΣΤΙΝ
maar |komt~ uur en nu |is

maar komt de ure en nu is

ΟΤΕ ΟΙ ΑΛΗΘΙΝΟΙ ΠΡΟΚΥΝΗΤΑΙ
wanneer de waarachtige aanbidders

dat de waarachtige aanbidders

Johannes 4

²³ maar de ure komt en is nu,
dat de waarachtige aanbidders
de Vader aanbidden zullen
in geest en in waarheid;
want de Vader zoekt zulke aanbidders;

Johannes 1:18

Niemand heeft ooit God gezien;
de eniggeboren Zoon,
die aan de boezem des Vaders is,
die heeft Hem doen kennen.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΟΥΣΙΝ	ΤΩ	ΠΑΤΡΙ	ΕΝ	ΠΝΕΥΜΑΤΙ	ΚΑΙ	ΑΛΗΘΕΙΑ
<i>zullen-aanbidden</i>	<i>de</i>	<i>Vader</i>	<i>in</i>	<i>geest</i>	<i>en</i>	<i>in-waarheid</i>
zullen aanbidden	de	Vader	in	geest	en	in waarheid

Johannes 4

²³ maar de ure komt en is nu,
dat de waarachtige aanbidders
de Vader aanbidden zullen

in geest en in waarheid;

want de Vader zoekt zulke aanbidders;

in geest <=> vormen, rituelen

in waarheid <=> op het ware fundament

ΠΡΟΚΥΝΗΣΟΥΣΙΝ	ΤΩ	ΠΑΤΡΙ	ΕΝ	ΠΝΕΥΜΑΤΙ	ΚΑΙ	ΑΛΗΘΕΙΑ
zullen-aanbidden	de	Vader	in	geest	en	in-waarheid
zullen aanbidden	de	Vader	in	geest	en	in waarheid

Johannes 4

23 maar de ure komt en is nu,
dat de waarachtige aanbidders
de Vader aanbidden zullen
in geest en in waarheid;
want de Vader zoekt zulke aanbidders;

zie Efeze 2 >

ΓΑΡ Ο ΠΑΤΗΡ ΤΟΙΟΥΤΟΥΣ ΖΗΤΕΙ

want de Vader zulken |zoekt

want de Vader zulke zoekt

ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΟΥΝΤΑΣ ΑΥΤΟΝ

degenen |aanbiddende hem

- aanbidders -

Efeze 2

¹⁷ En bij zijn komst heeft Hij vrede verkondigd aan u, die veraf waart,

en vrede aan hen, die dichtbij waren;

¹⁸ want **door Hem** hebben wij beiden **in één Geest** de toegang **tot de Vader**.

¹⁹ Zo zijt gij dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en **huisgenoten Gods**,

²⁰ gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, terwijl Christus Jezus zelf de hoeksteen is.

²¹ **In Hem** wast elk bouwwerk, goed ineensluitend,

op tot **een tempel, heilig in de Here**,

Johannes 4

24 God is geest

en wie Hem aanbidden,
moeten aanbidden in geest en in waarheid.

lett. Géést is de God

> de Onzienlijke

1Tim.1:17; Kol.1:15

ΠΝΕΥΜΑ Ο ΘΕΟΣ

geest de God

is geest - God

Johannes 4

24 God is geest
en wie Hem aanbidden,
moeten aanbidden in geest en in waarheid.

lett. het-is-bindend

ΚΑΙ	ΤΟΥΣ	ΠΡΟΚΥΝΟΥΝΤΑΣ	ΑΥΤΟΝ
en	degenen	aanbiddende	hem
en	wie	aanbidden	Hem

ΕΝ	ΠΝΕΥΜΑΤΙ	ΚΑΙ	ΑΛΗΘΕΙΑ	ΔΕΙ	ΠΡΟΚΥΝΕΙΝ
in	geest	en	in-waarheid	het-is-bindend	te-aanbidden
in	geest	en	in waarheid	moeten	aanbidden

Johannes 4

²⁵ De vrouw zeide tot Hem:
Ik weet, dat de Messias komt,
die Christus genoemd wordt;
wanneer die komt,
zal Hij ons alles verkondigen.

ook de Samaritanen hadden
een Messias-verwachting

ΛΕΓΕΙ ΑΥΤΩ Η ΓΥΝΗ ΟΙΔΑ

|zegt tothem de vrouw ik-heb-waargenomen

zeide tot Hem de vrouw Ik weet

ΟΤΙ ΜΕΣΣΙΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ

dat Messias |komt~

dat de Messias komt

Johannes 4

25 De vrouw zeide tot Hem:
Ik weet, dat de Messias komt,
die Christus genoemd wordt;
wanneer die komt,
zal Hij ons alles verkondigen.

weer een kanttekening van Johannes
vergl. 1:41

O	ΛΕΓΟΜΕΝΟΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ
degene	gezegd-wordende~	Christus
die	wordt genoemd	Christus

Johannes 4

²⁵ De vrouw zeide tot Hem:
Ik weet, dat de Messias komt,
die Christus genoemd wordt;
wanneer die komt,
zal Hij ons alles verkondigen.

ΟΤΑΝ

wanneer-ook-maar

wanneer

ΕΛΘΗ

|(dat)-hij-zal-komen

komt

ΕΚΕΙΝΟC

diegene

die

ΑΝΑΓΓΕΛΕΙ

^hij-zal-verkondigen

Hij zal verkondigen

ΗΜΙΝ ΑΠΑΝΤΑ

ons alles

ons alles

Johannes 4

²⁶ Jezus zeide tot haar:
Ik, die met u spreek, ben het.

onder de Joden zei Jezus dat niet ronduit
Joh.10:24; Mat.16:20

ΛΕΓΕΙ ΑΥΤΗ Ο ΙΗΣΟΥΣ

⁊ zegt tot haar de Jezus

zeide tot haar - Jezus

ΕΓΩ ΕΙΜΙ Ο ΛΑΛΩΝ ΣΟΙ

ik ben degene sprekende met jou

Ik ben het die spreekt met u

Johannes 4

27 En daarop kwamen zijn discipelen en waren verbaasd, dat Hij met een vrouw in gesprek was, en toch zeide niemand: Wat zoekt Gij, of: Waarom spreekt Gij met haar?

dezelfde verbazing als van de vrouw eerder 4:9

ΚΑΙ	ΕΠΙ	ΤΟΥΤΩ	ΗΛΘΑΝ	ΟΙ	ΜΑΘΗΤΑΙ	ΑΥΤΟΥ	ΚΑΙ
en	op	dit	komen	de	leerlingen	van-hem	en
en	-op	daar-	kwamen	-	discipelen	zijn	en

ΕΘΑΥΜΑΖΟΝ	ΟΤΙ	ΜΕΤΑ	ΓΥΝΑΙΚΟC	ΕΛΛΑΛΕΙ
zij-verwonderden-zich	dat	met	vrouw	hij-sprak
waren verbaasd	dat	met	een vrouw	Hij was in gesprek

Johannes 4

27 En daarop kwamen zijn discipelen en waren verbaasd, dat Hij met een vrouw in gesprek was, en toch zeide niemand:

Wat zoekt Gij, of:

Waarom spreekt Gij met haar?

wat wilt u van haar?
wat bespreekt u met haar?

ΟΥΔΕΙΣ ΜΕΝΤΟΙ ΕΙΠΕΝ

niemand niettemin zei

niemand en toch zeide

ΤΙ ΖΗΤΕΙΣ Η ΤΙ ΛΑΛΕΙΣ ΜΕΤ ΑΥΤΗΣ

wat? jij-zoekt of waarom? jij-spreekt met haar

wat Gij zoekt of waarom Gij spreekt met haar

Johannes 4

²⁸ De vrouw dan liet haar kruik staan,
en ging naar de stad en zeide tot de mensen:

de kruik als symbool van wat ze zocht
maar nooit voldoening kon geven...

4:15

ΑΦΗΚΕΝ	ΟΥΝ	ΤΗΝ	ΥΔΡΙΑΝ	ΑΥΤΗΣ	Η	ΓΥΝΗ	ΚΑΙ
laat-los	dan	het	watervat	van-haar	de	vrouw	en
liet staan	dan	-	kruik	haar	de	vrouw	en

Johannes 4

28 De vrouw dan liet haar kruik staan,
en ging naar de stad en zeide tot de mensen:

niet omdat het moest
maar omdat ze dit niet voor zich kon houden...

ΑΠΗΛΘΕΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΠΟΛΙΝ	ΚΑΙ	ΛΕΓΕΙ	ΤΟΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ
<i>zij-kwam-weg</i>	<i>tot-in</i>	<i>de</i>	<i>stad</i>	<i>en</i>	<i>zegt</i>	<i>tot-de</i>	<i>mensen</i>
ging	naar	de	stad	en	zeide	tot de	mensen

Johannes 4

²⁹ Komt mede en ziet een mens,
die gezegd heeft alles wat ik gedaan heb:
zou deze niet de Christus zijn?

vergl. "komt en ziet"; 1:40

ΔΕΥΤΕ   ΙΔΕΤΕ   ΑΝΘΡΩΠΟΝ

komt-hier!   neemt-waar!   mens

komt mede   en ziet   een mens

ΟC ΕΙΠΕΝ   ΜΟΙ   ΠΑΝΤΑ   ΟCΑ   ΕΠΟΙΗCΑ

die zei   tot-mij   alles   zoveel-als   ik-doe

die heeft gezegd   mij   alles   wat   ik heb gedaan

Johannes 4

29 Komt mede en ziet een mens,
die gezegd heeft alles wat ik gedaan heb:
zou deze niet de Christus zijn?

MHTI	OYTOC	ECTIN	O	XPICTOC
toch-niet?	deze	is	de	Christus
niet	deze	zou zijn	de	Christus

Johannes 4

³⁰ Zij gingen de stad uit
en kwamen tot Hem.

vergl. Hebr.13:13

ΕΞΗΛΘΟΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

zij-kwamen-uit van-uit de stad

zij gingen uit de stad

ΚΑΙ ΗΡΧΟΝΤΟ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ

en zij-kwamen~ naar-toe hem

en kwamen tot Hem

Johannes 4

³¹ Intussen vroegen zijn discipelen Hem, zeggende: Rabbi, eet.

lett. in de tussentijd

zoals heel deze geschiedenis een intermezzo is

EN ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ ΗΡΩΤΩΝ ΑΥΤΟΝ

in de tussentijd vroegen hem

in- - -tussen vroegen Hem

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΛΕΓΟΝΤΕΣ ΡΑΒΒΙ ΦΑΓΕ

de leerlingen |zeggende Rabbi |eet!

zijn discipelen zeggende Rabbi eet

Johannes 4

³² Hij zeide echter tot hen:
Ik heb een spijs te eten,
waarvan gij niet weet.

vergl. Jezus antwoord in 4:10

Ο	ΔΕ	ΕΙΠΕΝ	ΑΥΤΟΙΣ	ΕΓΩ	ΒΡΩΣΙΝ	ΕΧΩ
degene	echter	hij-zei	tot-hen	ik	spijziging	heb
Hij	echter	zeide	tot hen	Ik	een spijs	heb

ΦΑΓΕΙΝ	ΗΝ	ΥΜΕΙΣ	ΟΥΚ	ΟΙΔΑΤΕ
te-eten	dat	jullie	niet	hebben-waargenomen
te eten	waarvan	gij	niet	weet

Johannes 4

³³ De discipelen dan zeiden tot elkander:
Iemand heeft Hem toch niet te eten gebracht?

vergl. de reactie van de vrouw in 4:11,12

ΕΛΕΓΟΝ ΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ
zeiden dan de leerlingen naar-toe elkaar

zeiden dan de discipelen tot elkander

ΜΗ ΤΙΣ ΗΝΕΓΚΕΝ ΑΥΤΩ ΦΑΓΕΙΝ
toch-niet iemand brengt hem te-eten

toch niet iemand heeft gebracht Hem te eten

Johannes 4

³⁴ Jezus zeide tot hen:
Mijn spijsze is de wil te doen desgenen,
die Mij gezonden heeft,
en zijn werk te volbrengen.

vergl. Hebr.10:>

ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΟΙΣ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	ΕΜΟΝ	ΒΡΩΜΑ	ΕΣΤΙΝ	ΙΝΑ
^l zegt	tot hen	de	Jezus	mijn	spijs	^l is	opdat
zeide	tot hen	-	Jezus	mijn	spijsze	is	-

ΠΟΙΗΣΩ	ΤΟ	ΘΕΛΗΜΑ	ΤΟΥ	ΠΕΜΨΑΝΤΟΣ	ΜΕ
^l (dat)-ik-zou-doen	de	wil	van-degene	zendende	mij
te doen	de	wil	desgenen die	heeft gezonden	Mij

Hebreeën 10

⁵ Daarom zegt Hij
bij zijn komst in de wereld:
Slachtoffer en offergave
hebt Gij niet gewild,
maar Gij hebt Mij een lichaam bereid;
⁶ in brandoffers en zondoffers
hebt Gij geen welbehagen gehad.
⁷ Toen zeide Ik: **zie, hier ben Ik**
(in de boekrol staat van Mij geschreven)
om uw wil, o God, te doen.

= Jezus' spijze!

Johannes 4

³⁴ Jezus zeide tot hen:
Mijn spijze is de wil te doen desgenen,
die Mij gezonden heeft,
en zijn werk te volbrengen.

vergl. 19:30
het is volbracht!

ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΣΩ

en ¹(dat)-ik-tot-volmaaktheid-zou-brengen

en te volbrengen

ΑΥΤΟΥ ΤΟ ΕΡΓΟΝ

van-hem het werk

zijn - werk